

ритет да обсъжда философски въпроси; и като говори за империята, той използва случая, за да хвърли поглед към нейния произход, тоест към съдбоносната задача на Рим, която го вдъхновява да напише няколко страници изпълнени от вълнуващ се възторг към "великия град" и към "божествените граждани". Ала когато стига до мястото, където трябва да опровергае погрешното мнение на императора, той ни показва несъвършенството на богатството, защото е непостоянно, а тия, които го притежават са ненаситни.

Следователно, истинското благородство не произлиза от богатството, а от душевните добродетели, което личи и от самата дума nobile¹⁾ която за Данте е равнозначна на non vile²⁾, а не на compositio³⁾ (com posco⁴⁾) произволна етимология, намерена по смисъл, която, въпреки всичко, ни доказва висотата на схващането му, наистина не особено ново, ала изложено с такова дълбоко убеждение и сериозни доводи. Авторът има съзнание за значението на своя трактат, затова се разпростира ~~нежесте~~ ^{не само} да ни говори за душата в която сам Бог е поставил благородството, а и за различните начини чрез които то се проявява през различните ~~човешки~~ човешки възрасти; с подходящи примери, взети от поезията, Данте ни представя идеала на съвършения живот.

На това място съчинението остава недовършено, макар, че всеки трактат, сам за себе си, може да се сметне като завършено цяло. Първото характерно свойство на книгата, което прави впечатление на модерния читател е нейния обширен начин на изказване, придирчивата грижа всичко да бъде обяснено, въпросите, които се поставят, без особена нужда, за поясняване на поетичния текст, забавянето на мисълта поради толкова отклонения в съзнанието. За да ~~се~~ намери реда на изложението, човек трябва да кастри, както прави с някои клони, които са покрити с твърде много ~~вълнави~~ клнове и объркани клончета и листи. Не можем да виним Данте за това, понеже такъв бе метода на схоластиката, от който той не можеше да се изтръгне, щом исше да докаже, че върху известни въпроси еднакво добре се разсъждава както на простонароден, така и на латински език. Пак на същата школа се дължи и това постоянно употребяване на цитати /или "авторитети", както казвали тогава/, с които се давало цена на изразените мнения; дори в "Пир" това разточителство на доктринерство не е така угнетително като в някои други творби от средните векове, и то не само от средните векове.

Двата главни източника са Аристотел, "учител и вожд на човешкия разум" и Тома Аквински, който съгласува аристотеловата философия с верските истини; а Данте в "Пир", колкото в днешно време да се е спорило върху това, не се отдалечава от католическото правоверие. Наистина, класическата му

1/ nobile = благородно

2/ non vile = не подлец

3/ compositio = известен, познат

4/ posco = латинския глагол познавам